

RIETAVO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRO VADOVAS

ĮSAKYMAS

DĖL RIETAVO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2021-2023 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2021 m. kovo 30 d. Nr. V-7

Rietavas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 7 straipsnio 4 dalimi, 16 straipsnio 2 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, ir atsižvelgdama į Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 „Dėl Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 8 punktu:

Patvirtinti Rietavo savivaldybės kultūros centro korupcijos prevencijos 2021–2023 metų programą (pridedama).

Vadovė

Birutė Gedminaitė

PATVIRTINTA
Rietavo savivaldybės kultūros
centro vadovo 2021 m. kovo 30 d.
sprendimu Nr. V-7

RIETAVO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2021-2023 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS PROGRAMOS NUOSTATOS

1. Rietavo savivaldybės kultūros centro (toliau – Centras) korupcijos prevencijos 2021-2023 m. programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 ir jos 2015-2019 metų priemonių ir veiksmų plano projektu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 patvirtintomis Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis, Rietavo savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. T1-42 „Dėl Rietavo savivaldybės korupcijos prevencijos 2021 – 2023 metų programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Centro korupcijos prevencijos 2021–2023 metų programos (toliau – Programa) paskirtis yra užtikrinti Centro korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos, patvirtintos Rietavo savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 12 d. sprendimu Nr. T1-128 „Dėl Rietavo savivaldybės korupcijos prevencijos 2018–2020 metų programos patvirtinimo“ (toliau – 2018–2020 metų korupcijos prevencijos programa), tęstinumą, šalinti prielaidas korupcijai atsirasti ir plisti Centre, kurių steigėja yra Savivaldybė.

3. Programoje vartojamos sąvokos atitinka teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

4. Programos veiklos kryptys yra:

4.1. korupcijos prevencija – veiksminga ir kryptinga korupcijos prevencijos priemonių sistema;

4.2. antikorupcinis švietimas – antikorupcinės kultūros plėtojimas, į antikorupcinę veiklą įtraukiant visuomenę, skatinti nepakantumą korupcijai ir didinti visuomenės pasitikėjimą Centru.

5. Programa parengta 3 (trejų) metų laikotarpiui, ją tvirtina Centro vadovas.

6. Programa įgyvendinama pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą Programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Priemonių planas).

II SKYRIUS VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ ANTI-KORUPCINIŲ POŽIŪRIU

7. Korupcija yra viena iš nacionalinių grėsmių valstybei ir tuo pačiu vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, sąžiningą konkurenciją, verslo sąlygas, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, Savivaldybės institucijų, įstaigų ir įmonių stabilumui, visuomenės moralei. Korupcija sietina su pernelyg dideliu biurokratijos ir reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu.

8. Nuo 2001 m. Lietuvoje vykdomas projektas „Lietuvos korupcijos žemėlapis“. Projekto įgyvendinimo metu kasmet atliekamas tyrimas, kuris atskleidžia esamą korupcijos lygio situaciją šalyje. 2020 m. lapkričio – 2021 m. sausio mėnesiais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ atliko tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2020“, kurį inicijavo LR specialiųjų tyrimų tarnyba.

Buvo tiriamos trys tikslinės grupės: Lietuvos gyventojai, verslo įmonių vadovai ir valstybės tarnautojai. Iš viso apklausti 1006 Lietuvos gyventojai, 510 verslo įmonių vadovai, 554 valstybės tarnautojai.

Tyrimo tikslas – įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje ir palyginti ją su ankstesnių metų rezultatais. Tyrimo uždaviniai: įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją, korupcijos paplitimą įvairiose institucijose, nustatyti respondentų korupcinę patirtį, įvertinti antikorupcinį potencialą. Taip pat 2020 m. Lietuvos korupcijos žemėlapyje buvo specialus klausimų blokas apie sprendimų priėmimo atvirumą Lietuvoje.

9. Tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 5-ą vietą (iš 18) po mažų atlyginimų, sveikatos apsaugos, kylančių kainų, bedarbystės. Kaip labai rimtą problemą korupciją nurodė 35 proc. gyventojų. Tai mažiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m. Įmonių vadovai korupciją, kaip labai rimtą problemą, paminėjo 5-oje vietoje – 30 proc. (2019 m. – 32 proc.), o valstybės tarnautojai – 4-oje vietoje – 33 proc. (2019 m. – 23 proc.). Taigi gyventojai, įmonių vadovai ir tarnautojai korupcijos problemą šiuo metu mini panašiu intensyvumu.

10. 19 proc. Lietuvos gyventojų mano, kad korupcijos mastai per 5 metus išaugo, 36 proc. – kad nepakito ir 33 proc. – kad sumažėjo. 2008 m. manančių, kad korupcijos mastai per 5 metus padidėjo, buvo 77 proc., 2011 m. – 53 proc., 2014 m. – 35 proc., 2016 m. – 42 proc., 2018 m. – 25 proc., 2019 m. – 20 proc., t. y. nuo 2008 m. iki 2020 m. buvo stebima vertinimų gerėjimo tendencija (išskyrus 2016 m.). 2020 m. užfiksuotas geriausias rezultatas vertinimuose. Panaši tendencija ir 12 mėnesių dinamikos vertinime. 2007 m. manančių, kad korupcijos mastai per 12 mėn. padidėjo, buvo 54 proc., 2008 m. – 66 proc., 2014 m. – 26 proc., o 2016 m. – 36 proc., 2018 m. – 20 proc., 2019 m. – 15 proc. 2020 m. tyrimo metu korupcijos augimą nurodė tik 14 proc. respondentų. Ateities atžvilgiu yra daugiau optimistų (32 proc.), negu pesimistų (14 proc.). Tai vėlgi geriausias rezultatas per daugelį metų. Įmonių vadovai korupcijos dinamikos atžvilgiu yra skeptiškesni negu prieš metus, tačiau dominuoja optimistiški vertinimai (pvz., manančių, kad korupcijos lygis per 3 metus sumažės yra 38 proc., o kad padidės – 12 proc.). Valstybės tarnautojų korupcijos procesų vertinimai yra optimistiškiausi nuo matavimų pradžios 2011 m. Šiuo metu teigia, kad per 5 metus korupcijos lygis sumažėjo – 77 proc., per 12 mėn. sumažėjo – 51 proc., per 3 metus sumažės – 75 proc. tarnautojų (korupcijos augimą prognozuoja tik 2 proc.).

11. Kaip labiausiai paplitusius korupcinius reiškinius („labai paplitę“), gyventojai nurodė, kai asmuo gydytojui atsidėkoja pinigais po sėkmingai atliktos operacijos – 37 proc., kai naudojamas tarnybiniu automobiliu asmeniniais tikslais – 37 proc., kai per pažintis yra įsidarbinama valstybės institucijoje – 35 proc. Labai dažnai buvo minimos tokios korupcijos formos kaip nepotizmas, politinių partijų narių protegavimas. Šios situacijos buvo dažniausiai minimos ir 2019 m. Beveik visais atvejais 2020 m. nurodžiusių, kad korupcinės situacijos yra labai paplitusios, yra daugiau, negu 2019 m.

12. Dauguma gyventojų (71 proc.) mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Ši dalis, lyginant su 2019 m., padidėjo (buvo 61 proc.). 18 proc. gyventojų duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas, dar 42 proc. pažymėjo, kad tai priklauso nuo aplinkybių. Patiems respondentams per 12 mėnesių kyšį siūlė 2 proc. atvejų. Sutinka, kad kyšis padeda spręsti problemas, 44 proc. įmonių vadovų (tai daugiau negu 2019 m. – 36 proc.). Duotų kyšį 5 proc. įmonių vadovų, dar 20 proc. tą darytų priklausomai nuo aplinkybių. 24 proc. valstybės tarnautojų nurodė, kad kyšis padeda spręsti problemas, tai maždaug tiek pat, kaip ir 2019 m. (25 proc.).

13. Per 12 mėnesių kyšį yra davę 9 proc. gyventojų, o per 5 metus – 23 proc. Tai mažiausi rezultatai nuo 2007 m. Per 12 mėnesių kyšį yra davę 4 proc. įmonių atstovų, o per 5 metus – 6 proc. Tai yra mažiausi rezultatai nuo 2007 m. 1 proc. valstybės tarnautojų nurodė, kad per 12 mėn. jiems yra tekę duoti kyšį, tai mažiau negu ankstesniais metais (2019 m. – 2 proc., 2018 m. – 4 proc., 2016 m. – 6 proc.). Sumažėjo arba nepakito ir davusių kyšį per 5 metus dalis – 9 proc. (2019 m. – 9 proc., 2018 m. – 12 proc., 2016 m. – 19 proc.).

14. Dėl korupcijos paplitimo gyventojai pirmiausiai kaltina politikus (80 proc.), teisėjus (79 proc.) ir prokurorus (79 proc.), tai panašus rezultatas kaip ir 2019 m. Įmonių vadovai dėl korupcijos pirmiausiai kaltina teisėjus (78 proc.) ir politikus (77 proc.). Valstybės tarnautojai dėl

korupcijos labiausiai kaltina politikus (79 proc.), kiek mažiau teisėjus (69 proc.) ir verslininkus (68 proc.).

15. 50 proc. gyventojų žino, kur reikėtų kreiptis dėl korupcijos atvejų (tai gerokai daugiau negu ankstesniais metais), 19 proc. praneštų, 8 proc. norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje. Įmonių vadovų rodikliai šiuo požiūriu yra aukštesni: 66 proc. žino, 28 proc. praneštų, 8 proc. norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje. Dar daugiau žino, kur reikėtų kreiptis, valstybės tarnautojų grupėje – 88 proc., praneštų apie korupciją – 53 proc. tarnautojų, norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje – 28 proc.

16. 43 proc. gyventojų nuomone, sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras (2019 m. – 34 proc.), ir 9 proc. – atviras, įmonių vadovų vertinimai yra panašūs – 40 proc. nuomone, sprendimų priėmimas yra uždaras, 12 proc. – atviras. Kiek geriau sprendimų priėmimo procesą įvertino valstybės tarnautojai – 21 proc. respondentų nurodė, kad sprendimų priėmimas yra atviras, ir 22 proc. – uždaras.

17. Taigi lyginant su 2019 m., korupcijos, kaip labai svarbios problemos, suvokimas esmingai nepakito, tačiau gyventojams jis yra mažiausias nuo 2007 m. Vertinant korupcijos dinamiką, visose tikslinėse grupėse yra daugiau optimistų negu pesimistų. Gyventojų ir valstybės tarnautojų korupcijos dinamikos vertinimai yra geriausi nuo matavimų pradžios. Tarp spontaniškai minimų (atviras klausimas) labiausiai korumpuotų institucijų visose tikslinėse grupėse yra tas pats ketvertukas: gydymo įstaigos, teismai, Seimas ir savivaldybės. Visose tikslinėse grupėse sumažėjo duodančių kyšius dalis, sumažėjo kyšių prievartavimo ir davimo indeksai tokiose svarbiose institucijose kaip savivaldybės, poliklinikos. Kita vertus, padidėjo subjektyvus korupcijos lygio suvokimas daugelyje įstaigų. Dėl korupcijos pirmiausiai yra kaltinami politikai ir teisėjai. Nemaža dalis gyventojų ir įmonių vadovų teigia, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras.

18. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Rietavo savivaldybės korupcijos prevencijos 2018-2020 m. programa, patvirtinta Rietavo savivaldybės tarybos 2018. liepos 12 d. sprendimu Nr. T1-128, Savivaldybėje įgyvendintos šios Kovos su korupcija programos priemonės:

18.1. nuolat skelbiama informacija apie priimtus norminius teisės aktus – Savivaldybės tarybos sprendimus, mero potvarkius, administracijos direktoriaus įsakymus – Savivaldybės interneto svetainėje;

18.2. Savivaldybės interneto svetainėje nuolat skelbiama atnaujinta visa būtina su Savivaldybės veikla susijusi informacija (struktūra ir kontaktai, korupcijos prevencija, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai, darbo užmokestis, viešieji pirkimai, teritorijų planavimas ir statyba, licencijos, leidimai ir kt.), vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ 1 punktu (su vėlesniais pakeitimais);

18.3. gyventojams sudarytos sąlygos anonimiškai informuoti apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus. Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija, kur galima kreiptis ir pranešti apie korupcinio pobūdžio nusižengimus;

18.4. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais buvo atliekamas Savivaldybės institucijų norminių teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas;

18.5. kiekvienais metais buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pasirinktose Savivaldybės administracijos veiklos srityse, Savivaldybės įstaigose ir Savivaldybės įmonėse, Centre;

18.6. 2018–2020 m. Savivaldybės tarybos nariai, Savivaldybės įstaigų ir valdomų įmonių vadovai ir asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę, administracijos darbuotojai dalyvavo mokymuose, seminaruose korupcijos prevencijos temomis;

18.7. vykdytos gyventojų ir Savivaldybės administracijos darbuotojų anoniminės apklausos.

19. Savivaldybės administracija teisės aktų nustatyta tvarka kreipiasi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl asmenų, pretenduojančių eiti valstybės tarnautojų ar įstaigų vadovų pareigas, siekdama įvertinti asmenų patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę Savivaldybės administracijoje.

20. Savivaldybėje veiklą vykdo Antikorupcijos komisija.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

21. Programos tikslai ir uždaviniai kiekvienam nurodytam tikslui pasiekti:

21.1. pirmasis tikslas – siekti didesnio Centro valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei, didesnio valstybės tarnautojų atsparumo korupcijai.

Šiam tikslui pasiekti nustatomi šie uždaviniai:

21.1.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas, mažinant administracinę naštą paslaugos gavėjams;

21.1.2. gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo kokybę, didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą gyventojams.

21.2. antrasis tikslas – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ir paslaugų pirkimą vykdamą viešuosius pirkimus.

Uždavinys antrajam Programos tikslui pasiekti:

21.2.1. stiprinti viešųjų pirkimų priežiūrą, mažinti ir šalinti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, rengti ir įgyvendinti papildomas prevencines priemones, kad būtų galima nustatyti korupcijos atvejus įvairiuose viešojo pirkimo etapuose;

21.3. trečiasis tikslas – didinti visuomenės nepakantumą korupcijai ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą.

Uždavinys trečiajam Programos tikslui įgyvendinti:

21.3.1. plėtoti antikorupcinį švietimą.

22. Programos efektyvumas vertinamas pagal kokybinius ir kiekybinius kriterijus:

22.1. įvykdytų ir neįvykdytų Programos priemonių skaičiumi;

22.2. didėjančiu nepakantumu korupcijai;

22.3. surengtų kvalifikacijos kėlimo seminarų (kursų), kitų renginių kovos su korupcija klausimais ir juose dalyvavusių darbuotojų (asmenų) skaičiumi.

23. Už duomenų, reikalingų nustatyti, ar šie kriterijai pasiekti, surinkimą pagal kompetenciją atsako Programos priemonių plane nurodyti vykdytojai.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSAKAITOMYBĖ IR KONTROLĖ

24. Programai įgyvendinti sudaromas Programos įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato korupcijos prevencijos priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus vykdytojus. Tuo atveju, kai nurodomi keli numatomos priemonės vykdytojai, atsakingu vykdytoju laikomas tas, kuris vykdytojų sąraše nurodytas pirmas.

25. Už konkrečios Programos priemonės įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako priemonių plane nurodyti vykdytojai.

26. Už korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą Savivaldybėje, Programos įgyvendinimo organizavimą ir kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos srityje atsako Savivaldybės tarybos sudaryta Antikorupcijos komisija.

27. Programoje ir jos įgyvendinimo priemonių plane nurodytų priemonių vykdymą koordinuoja ir kontroliuoja Antikorupcijos komisija, o įgyvendina Savivaldybės administracija, Savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kontroliuojamų įmonių vadovai ar jų įgalioti asmenys.

28. Programos įgyvendinimo priemonių vykdytojai kasmet iki kitų metų vasario 1 d. raštu pateikia Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtam asmeniui, atsakingam už Programos įgyvendinimo organizavimą (koordinavimą), ataskaitą apie Programos priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą, nurodant, kas įvykdyta, ir priežastis, trukdančias įgyvendinti numatytas priemones.

29. Antikorupcijos komisija kiekvienais metais iki kovo 30 d. parengia Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo ataskaitą ir atsiskaito Savivaldybės tarybai už Programos įgyvendinimą. Apibendrinta praėjusių metų Programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo ataskaita skelbiama viešai Savivaldybės interneto svetainėje www.rietavas.lt, skyriuje „Korupcijos prevencija“.

30. Savivaldybės įstaigos, nevyriausybinės organizacijos ir kiti suinteresuoti subjektai per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį Savivaldybės merui ir Antikorupcijos komisijai gali teikti pasiūlymus dėl Programos nuostatų, tikslų ir uždavinių atnaujinimo, priemonių plano keitimo ar/ir pildymo. Pasiūlymai dėl Programos nuostatų atnaujinimo nagrinėjami ir apie pasiūlymo nagrinėjimo rezultatus suinteresuoti subjektai informuojami raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių nustatyta tvarka ir terminais.

31. Atsižvelgus į antikorupcinių teisės aktų pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas ir rekomendacijas, Antikorupcijos komisijos veiklos ir Programos įgyvendinimo ataskaitą ar sociologų tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą prireikus koreguoja ir atnauja Savivaldybės taryba.

V SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

32. Programa finansuojama iš patvirtintų bendrųjų Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

33. Prireikus atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti gali būti numatytas papildomas finansavimas.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Su Programa ir priemonių planu pasirašytinai supažindinami visi Rietavo savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai (darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis) per dokumentų valdymo sistemą DVS „LOBster“. Savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų ir kontroliuojamų įmonių vadovus apie patvirtintą Programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą elektroniniu paštu informuoja Savivaldybės administracijos Dokumentų valdymo ir teisės skyriaus vedėjas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, o už šiose įstaigose (įmonėse) dirbančių (einančių) pareigas asmenų tinkamą informavimą atsakingi šių įstaigų (įmonių) vadovai.

35. Programa skelbiama Rietavo savivaldybės interneto svetainėje www.rietavas.lt.
